

شور عارفانه در ادبیات پارسی

نیره السادات همزه عراقی

انتشارات ترفند

سرشناسه: همزه عراقی، نیره السادات، ۱۳۴۹-
عنوان و پدیدآور: شور عارفانه در ادبیات پارسی / نیره السادات همزه
عراقی.

مشخصات نشر: تهران: ترفند، ۱۳۸۸
مشخصات ظاهری: ۲۳۲ ص. ۳۰۰۰۰ ریال
شابک: ۴-۸۰-۷۳۳۲-۹۷۸-۹۶۴
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: عشق (عرفان)
موضوع: عشق (عرفان) در ادبیات.
رده بندی کنگره: PIR ۳۴۴ ۱۳۸۸ ۵۸۸ /ع
رده بندی دیویی: ۸۴۰/۹۳۵۴
شماره کتاب خانه ملی: ۱۵۱۶۸۴۴



انتشارات ترفند

تهران. صندوق پستی: ۱۱۴-۱۷۱۸۵، تلفن: ۸۸۲۱۲۳۹۴ و ۹۱۲۶۱۱۱۵۱۲
www.tarfand.persianbook.net

شور عارفانه در ادبیات پارسی

مولف: نیره السادات همزه عراقی

طراح جلد امیر یاشار عبدالله زاده

لینوگرافی صدف • چاپ خانه تصویر • صحافی مهرگان

چاپ نخست ۱۳۸۸ • شمارگان ۲۰۰۰ نسخه

قیمت ۳۰۰۰ تومان • شماره نشر ۸۸

شابک: ۴-۸۰-۷۳۳۲-۹۷۸-۹۶۴ ISBN: 978-964-7332-77-4

© حق چاپ: ۱۳۸۸، انتشارات ترفند

فهرست

فصل اول :

- ۱۱ اکثر شاعران خود را دیوانه معرفی می کنند
- ۱۴ مشوقان جنون
- ۱۷ غزل کامل دیوانگی
- ۲۵ تعریفات
- ۲۷ عشق در تعریف اطبا

فصل دوم :

- ۳۱ مستی
- ۴۱ رنجوری
- ۴۴ تواضع
- ۴۶ فقط از خدا خواستن و فقط او را منشاء اثر دانست
- ۵۰ پرشور و حال بودن
- ۵۱ بی توجهی نسبت به زمان و مکان
- ۵۳ پرهیز از نام و ننگ
- ۵۴ دایم السفر بودن
- ۵۶ حالات روحی شدید و منقلب کننده

مردم گریزی ۵۹

گنج در ویرانه جستن ۶۳

دیوانه شدن دل ۶۶

هیچ نخواستن دیوانگان ۷۷

آزادگی ۸۰

مرفوع القلم بودن ۸۵

فصل سوم :

تجلی و کلیاتی راجع به جنون ۹۷

عشق و جنون ۱۰۷

جمال و جنون ۱۲۷

وحدت وجود ۱۳۴

فصل چهارم :

جایگاه دیوانگی و جنون در ادبیات عامه ۱۴۰

جنون در فرق صوفیه ۱۴۲

جنون در ادیان ۱۴۴

شطاحیات و جنون ۱۵۰

عقل و علم ستیزی ۱۵۸

فصل پنجم :

- مطلق دیوانگی ۱۷۵
- عقلای مجانین ۱۷۸
- گستاخی عقلای مجانین ۱۸۴
- لیلی و مجنون ۱۸۹
- ارتباط سلاطین و مجانین ۲۰۳
- دیوانگان درباری ۲۰۸
- پند دادن دیوانگان و بیان سخنان حکمت آمیز ۲۱۱
- ارتباط مجنون با دیگر عشاق ۲۱۷
- مجنون و مجذوب تخلصی برای شعرا ۲۱۹
- کتاب نما ۲۲۶

بزرگترین اندیشه انسان از ازل شناخت آفریدگار و راز خلقت او بوده و از ابتدا در جستجوی شناخت آن ناشناخته راه می سپرد. «هو» در کلامش و سپس در آثارش نقش بسته و همراه هر لحظه ی او گشته. گاه او را همچون قادری جبار و گاه همچون معشوقی سراپا لطف و رحمت که بر عاشق قادر است و مسلط به روح مسخر شده او تجسم نموده.

آنگاه روح لطیف شعرا و عرفا این عشق جاودانه را رنگ و جلایی سحرانگیز بخشیده و لطف و شور دیگری بدان عطا کرده. انسانی که همواره در جهت شناخت بر می آمده وقتی به اوج شناخت معشوق ازلی اش می رسد در می ماند و آشفته و حیران سر به وادی جنون می سپارد. و این دیوانگی را عزیز می دارد و بدان معترف است تمام شعرای عرفانی ما سخن از این وادی حیرت و جنون گفته اند اما به راستی کنه این جنون چیست که عاقلان بدان شاد و سرمستان عشق او بدان خشنود و جویندگان راهش جویای آن هستند.

برای پی بردن به این راز صوفیانه و همچنین انجام این پژوهش ابتدا به جستجوی تعریفاتی راجع به جنون و چگونگی آن پرداختیم. و سپس به مطالعه دواوین و کتب شاعران برجسته ادبیات فارسی و مخصوصاً شعرای عارف که بهترین نمود حقایق عرفانی را ارایه می دهند پرداخته شد. از مجموع ابیات و اشعاری که گردآوری شده بود جمع بندیهایی به عمل

آمد و اشعاری با موضوعات یکسان از شاعران مختلف به دست آمد که در جمع بندی نهایی فصلهای مختلف این کتاب را به وجود آورد .
امید است با توجه به گستردگی مطالب مورد بحث توانسته باشیم قطراه ای از این دریای بی کران ادب عرفانی را با نمودی تازه و روشنگر عرضه داریم .

نیره السادات همزه عراقی